

BONDSDAG BESPREKING

Beantwoording van de vragen

A.A. Kramer

Hierna vindt u een korte weergave van wat in de bespreking van het dagthema naar voren is gekomen. Deze samenvatting is gemaakt door mevr. Zwikstra.

Soms geen antwoord

Om te beginnen wil ik een stukje lezen uit de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs. Want bij de vragen die ik van u gekregen heb, zijn er waar ik geen antwoord op heb. 1 Korintiërs 13 is het hoofdstuk over de liefde. De hoofdstukken eromheen gaan over gaven, bijvoorbeeld van de kennis en het spreken in tongen. Paulus wijst dan op de hoogste gave, die van de liefde. We beginnen met het lezen vanaf vers 9: 'Want onvolkomen is ons kennen en onvolkomen ons profeteren. Maar, als het volmaakte komt, zal het onvolkomene afgedaan hebben. Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, voelde ik als een kind, overlegde ik als een kind. Nu ik een man ben geworden, heb ik afgelegd wat kinderlijk was. Want nu zien wij nog door een spiegel, in raadselen, maar straks van aangezicht tot aangezicht. Nu ken ik onvolkomen, maar dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben. Zo blijven dan: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde.'

Hiermee wil ik meteen al duidelijk maken dat wij als mensen van deze bedeling lang niet op alle vragen antwoord krijgen. Onze kennis is maar gedeeltelijk, en we zien als door een spiegel in raadselen. Er zijn dingen die we nú niet te weten krijgen. Nu kijken we nog via de openbaring naar God, maar straks direct, van aangezicht tot aangezicht. Veel vragen waar we mee worstelen, worden nu vaak niet beantwoord, maar straks wel. Dat vertrouwen mogen we hebben. Daarmee wil ik beginnen, want u begrijpt dat ik op veel vragen ook het antwoord niet heb, omdat die vragen bij God geborgen zijn. Ik wil proberen een aantal vragen wel met u door te nemen, en doe dat in de volgorde zoals ik ze heb gekregen.

Getuigenis

In het referaat is sprake geweest van Openbaring 12 en het lied van de overwinnaars. Wij hebben de draak 'overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis'. De vraag is om iets te zeggen over de uitdrukking 'hun getuigenis'.

Het gaat over mensen die het Lam zijn gaan volgen en die ook van het Lam getuigd hebben. In het Grieks staat er een bekend woord, namelijk 'martyr'. Daar is ons woord 'martelaar' van afgeleid. Zo is het duidelijk dat je, wanneer je van je geloof een getuigenis geeft, een 'martyr' wordt. Dan is de kans groot dat je een martelaar wordt. Met je getuigenis wil je zeggen dat je bij Christus wilt horen, Hem wilt volgen. Velen zijn daarom door de eeuwen heen vervolgd en gedood. Maar door ons getuigenis hebben we dat overwonnen, want wij horen bij Christus. Met andere woorden: bij het volgen van Christus hoort het getuigenis.

Satan

In het referaat ging het over de satan, die ons aanvalt. Daarover gaat het ook in Openbaring 12: de draak is op de aarde geworpen en hij achtervolgt ons, de kinderen van de vrouw, die het getuigenis met zich meedragen. Hoe komt het dat sommigen die aanvallen veel sterker voelen dan anderen?

Het is moeilijk om hier zomaar één antwoord op te geven. Het kan te maken hebben met je eigen gevoeligheid, of met je geloofsleven, of met je geweten. Wie dicht bij God leeft met een zuiver geloofsleven, voelt die aanvallen misschien sterker dan iemand met een oppervlakkiger geloofsleven.

Schuldbesef en vergeving

In de voordracht heb ik gesproken over schuldgevoel en schuldbesef. Schuldgevoelens hoeven er in de kerk niet te zijn, omdat daar vergeving is. Wel moet er schuldbesef zijn, want daardoor ga je juist naar Christus toe. De wet is onder andere gegeven om dat schuldbesef levend te maken. Vergeving is een tere zaak. Want het kan zomaar gebeuren dat je als broeders en zusters in de kerk elkaars slachtoffer bent, terwijl je juist in de kerk moet vergeven. Jij moet die vergeving dus ook schenken. Maar stel dat die ander, in diezelfde kerk, de vergeving heel gemakkelijk naar zich toe heeft gehaald en daar vrolijk aan het avondmaal gaat, terwijl jij zit met het verdriet. Een moeilijke situatie! Een paar opmerkingen hierover. Laten we maar goed beseffen dat vergeving een tere zaak is. Ik heb niet de indruk willen wekken dat je vergeving in de

kerk maar kunt ophalen als in een zelfbedieningszaak. Zo gemakkelijk ligt het niet. Vergeving mag nooit goedkoop worden. Jezus heeft er duur voor betaald. Je kunt vergeving nooit naar jezelf toehalen, nee, je ontvangt vergeving. God schenkt het je. Je moet wel met open handen en een open hart naar Hem toegaan. Wie de vergeving naar zich toehaalt, neemt iets wat hem nog niet toekomt, omdat vergeving alles te maken heeft met het belijden van zonde, naar God en naar elkaar, met oprecht berouw. Om vergeving moet je vragen!

Misschien voel je je dan nog slachtoffer en vind je dat de ander nog gemakkelijk over jouw verdriet heen stapt. Bedenk dan dat we hier op aarde, zelfs in Gods gemeente niet, niet alles rond krijgen en niet altijd 100% recht kunnen doen. Vertrouw erop dat God aan het einde van de geschiedenis de Rechter is, die recht zal zetten waar wij niet uitkwamen. In Romeinen 12 staat dat wij het oordeel aan God moeten overlaten, in het vertrouwen dat Hij weet wat er gebeurd is en dat Hij recht spreekt. Dat wil niet zeggen dat we maar passief moeten zijn, want we moeten in de kerk goed voor elkaar zorgen. Maar er kan een moment komen, waarop je inderdaad moet zeggen: gelukkig, God is degene die uiteindelijk recht zal spreken, die wonden zal helen, die vragen zal beantwoorden.

Er is onderscheid tussen vergevingsgezindheid en kunnen vergeven. We zullen altijd bereid moeten zijn om te vergeven. Maar vergeving schenken, dat kan niet altijd. Het wordt moeilijk als de ander het niet wil of er niet om vraagt.

Rekenen

Wij zijn vaak geneigd om te gaan rekenen: ik heb zoveel gedaan en daar staat zoveel tegenover; die en die zonde heb ik gedaan, maar gelukkig, ik heb ook wel iets goeds gedaan. Die neiging tot rekenen kan een strijd in je leven zijn. Het heeft er ook mee te maken dat je geweten je voortdurend aan kan klagen. Ik denk hierbij aan zondag 23 uit de Catechismus, over de rechtvaardiging. Na de behandeling van de twaalf artikelen komt de vraag: hoe ontvang je dit nu allemaal?

Antwoord: door het geloof. En hoe ben je rechtvaardig voor God door dat geloof? In het antwoord staat dan dat je geweten je zo vaak aanklaagt. Nou en of!

We hadden het zojuist over de satan als aanklager, maar ook je eigen geweten kan je aanklagen. Daardoor wil de satan je graag onzeker maken en je bij God vandaan laten drijven. Maar blijkbaar kan die aanklacht zo diep gaan, dat je die ook tegen jezelf inbrengt. De troost van zondag 23 is dan, dat je toch mag geloven dat al je zonden vergeven zijn door het werk van Christus. Met de aanklacht van je geweten en het steeds weer rekenen kun je dus alleen rust vinden in Christus, die alles voor jou heeft volbracht. Ja, alles! Wij denken vaak: de Here Jezus heeft natuurlijk alleen voor ons geleden, en nu moeten wij. Maar dat is niet zo. Hij heeft niet alleen ons sterven voor ons gedaan, Hij heeft ook het leven voor ons overgedaan. Dat betekent dat wij alles wat Hij gedaan heeft, onszelf mogen toerekenen. De rechtvaardiging betekent, dat God naar ons kijkt alsof wij Christus zelf zijn, alsof wij heilig hebben geleefd, en altijd trouw zijn geweest.

Tegen degene die steeds weer met dat rekenen worstelt, die aanklacht voelt en onzeker is, kan ik alleen maar zeggen: lees elke dag weer de Schrift, spel Gods beloften, luister naar het Evangelie, vier het avondmaal en kijk naar de doop. Want daardoor wil God ons op het hart binden dat Hij echt vergeving schenkt aan ieder die daarom vraagt.

De Heilige Geest

Er werd een vraag gesteld over de Heilige Geest en zijn taak. In Johannes 16:12-15 stelt Jezus zelf die taak heel centraal in de belofte van de Trooster. Daar voorzegt de Here Jezus, dat Hij de Trooster zal sturen, de Parakleet. Wij denken bij de Heilige Geest vaak aan de gaven van de Geest, of de Geest die uitgestort wordt. De Heilige Geest is voor ons eigenlijk vaag. Maar zijn taak is heel concreet. De taak van de Geest is o.a. de schepping en het onderhouden ervan. Dat wij leven, denken, dat ons hart klopt, komt door de Heilige Geest. Maar ook, zoals Jezus hier duidelijk maakt, dat Hij aan de discipelen geschonken wordt om hen in de waarheid te leiden. Daar bedoelt Jezus mee, dat de discipelen dan nog niet goed begrijpen wat Hij zal moeten ondergaan. Hij zegt: Inderdaad, thans kun je dat niet dragen, nu begrijp je dat niet, maar straks komt de Geest. Die gaat aan jullie duidelijk maken, waarom dat allemaal zo moest gebeuren.

Dát is de taak van de Geest: Hij wijst op het Lam, Hij laat zien Wie het Lam is en waarom Hij Lam moest zijn. Hij gaat het offer duidelijk maken. Dat is een van de belangrijke taken van de Heilige Geest: Hij leidt ons in de waarheid omtrent Christus. Want er staat ook: Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het mijne nemen en het u verkondigen. Alles wat Jezus gedaan heeft, moet de Geest ons dus duidelijk maken en ons op het hart binden.

Abrahams offer

De volgende vraag gaat over Abraham die zijn zoon Isaak moet offeren op de berg Moria. De Here vraagt toch geen kinderooffers, hoe kan Hij dit dan van Abraham vragen? Ik denk dat je goed moet beseffen dat God van die geschiedenis de afloop kende. Hij wist dat het offer niet door zou gaan. Abraham wist het niet, maar God wel. Denk ook maar aan Job: waarom heeft God nu Job in zo'n diep lijden gestort? Waarom juist Job, die zo vroom was en oprecht? God kende de afloop. God heeft Job en Abraham willen beproeven.

En vervolgens: God vroeg van Abraham niet zomaar een kinderoffer. Maar God vroeg daarin het offer van Isaak! Hij vroeg aan Abraham om het diepste vertrouwen in Hem te tonen. Want aan Isaak zaten beloften vast, beloften van een volk, een land, een toekomst, een Verlosser. En daarom was die beproeving voor Abraham ook zo zwaar. Dát was het moeilijkste, en niet alleen dat hij zijn zoon, het liefste wat hij had, moest offeren. Het ging om Gods beloften. Gods eis om Isaak te offeren was daarmee in strijd.

Het gaat hier over de vrijmacht van God. Ook dat Hij wist dat het goed af zou lopen. Het mooie is, dat Abraham dat ook zo heeft gezien. Want in Hebreëen 11 staat dat Abraham het offer wilde brengen, omdat hij bij zichzelf overwoog dat God bij machte was om Isaak weer te laten opstaan uit de dood. Abrahams geloof was dus inderdaad heel diep en vol vertrouwen. En het staat voor ons in de Schrift opgeschreven, zodat ook wij weten dat je zo op God kunt en mag vertrouwen.

Hoe kan Moria (in de woestijn) dezelfde zijn als Golgota (bij een stad)? In de tijd van Abraham was daar nog geen stad. Bij het gebergte Moria, waartoe de heuvel Golgota behoort, is later door de Jebusieten een stad gebouwd, die door David veroverd is en Jeruzalem genoemd.

Schuldbesef

Als gelovigen mogen we weten dat we door het Lam vrede met God hebben. Maar dat is moeilijk aan niet-gelovigen over te brengen. Mensen moeten immers eerst tot schuldbesef komen. Ze kunnen pas naar Christus toe vluchten als ze hun nood kennen, als ze beseffen dat ze zonder Hem verloren dreigen te gaan. Het is een van de moeilijkste dingen in het evangelisatiewerk en in het omgaan met andere mensen: hun duidelijk maken, dat zij de stap moeten zetten van de zelfrechtvaardiging naar het besef van zondig te zijn. Het is ook bepaald niet de gemakkelijkste stap, als je van jezelf vindt dat je goed bent, te gaan beseffen: ik ben niet goed. Sinds het paradijs zijn we als mensen al geneigd onszelf te rechtvaardigen, ons gezicht te redden.

Schuldbesef is inderdaad nodig om naar Christus te gaan. Maar tegelijkertijd is het ook zo, hoe meer je Christus leert kennen, hoe meer je je aan Hem gaat spiegelen. Zo groeit je besef dat je zondig bent. Het is als het ware een groeiproces: als je Christus leert kennen, ga je ook steeds meer jezelf leren kennen. Dat heeft weer als gevolg dat je ook naar Christus toe gaat vluchten. Zo kan langzamerhand stapsgewijs een vast geloof groeien. Het is inderdaad een moeilijke stap, zeker voor de moderne mens van deze tijd, om te beseffen dat hij een zondig mens is.

Belofte en eis

Hoe kun je in de praktijk het Lam volgen, terwijl er toch een belofte én een eis is? Over de belofte ging het tot nu toe wel, maar bijna niet over die eis.

Het heeft zijn goed recht, dat wij het in de kerk vaak hebben over een belofte en een eis. In het doopformulier komt dat bijvoorbeeld duidelijk tot uiting. God verwacht van ons dat wij ook met Hem leven. Ik wil dit graag zo nuanceren, dat we belofte en eis nooit in termen van een contract moeten gieten. Zo van: dit zijn Gods beloften en nu moeten wij aan de eis voldoen. Als je het zo ziet, betekent dat dat wij de eis dus nog eens helemaal zélf moeten gaan invullen. Als een soort schuld aan God, een soort dankbaarheid die wij aan God verplicht zijn. Natuurlijk, God vraagt van ons dat wij ons aan Hem geven. Maar we moeten goed blijven zien, dat het ook een genadegave van God is, als je dat mag doen. Hij helpt ons ook om die eis te vervullen. Hij gaat met ons op weg.

Ik moet denken aan wat ik eens las over Graf Von Zinzendorf, de oprichter van de Herrnhutters. Hij zag in een museum een groot schilderij hangen van Jezus aan het kruis, met een van pijn vertrokken gezicht en badend in het bloed. Dat schilderij trof hem erg. Onder dat schilderij stond de spreuk: 'Dit heb Ik voor u gedaan, wat doet gij voor Mij?' Nu, ik denk dat God dat niet bedoelt in het Evangelie. Het is niet zo, dat Jezus alleen het offer voor ons bracht en dat wij nu aan die eis moeten gaan voldoen als tegenprestatie. Nee, Christus helpt ons ook om aan die eis te gaan voldoen. Daarom is het ook zo belangrijk dat wij het Lam volgen, dat Hij bij ons blijft. Dat Hij ons bij de hand neemt en ons helpt om te leven naar Gods wil, en dat wij om vergeving vragen als het niet lukt.

Het kan niet zo zijn, dat wij verlost worden en verder passief blijven. Het is juist Gods bedoeling dat wij op grond van zijn beloften, en van zijn liefde daarin, een nieuw leven gaan leiden. En het mooie is, dat het nieuwe leven ons ook weer gegeven wordt door Christus. In zondag 32 van de Catechismus, het begin van het derde stuk, gaat het over de goede werken. Daar staat heel mooi dat Christus ons vernieuwt naar zijn beeld. Ook in dat derde gedeelte, over de dankbaarheid, is Christus met ons bezig door zijn Heilige Geest. Hij helpt ons, Hij vernieuwt ons door zijn Geest.

En hoe het dan in de praktijk moet? De Schrift zelf geeft daar veel aanwijzingen voor. In Paulus' brieven lees je veel over het nieuwe leven en over de vruchten van de Geest. Bijvoorbeeld in Galaten 5 wijst hij duidelijk de vruchten van de satan aan, van het oude leven, maar ook de vruchten van het nieuwe leven. Ook in de Kolossenzenbrief en de Filippenzenbrief schrijft Paulus over dat nieuwe leven. Hij vertelt hoe het thuis mag zijn tussen man en vrouw, tussen ouders en kinderen.

Satan

Gevraagd is hoe het mogelijk was dat de duivel nog zo lang in de hemel kon komen. We lezen dat in de geschiedenis over Job. De duivel kwam als aanklager in de hemel, voordat Jezus, onze Advocaat in de hemel kwam. Hij mocht dat toen. Maar toen Jezus na zijn dood en opstanding naar de hemel was gevaren, had de satan in ieder geval geen recht meer om daar te zijn. Hij had zijn rechten verloren.

In dit verband is het belangrijk te beseffen dat onze verlossing ook alles te maken heeft met recht en met rechtvaardigheid. Wij geloven, dat wij verlost zijn door de liefde van God, door zijn vergeving en zijn barmhartigheid. Dat is ook zo. Maar onder die liefde en die barmhartigheid ligt gelukkig ook Gods recht: wij zijn ook door recht verlost. Want anders zou de aanklager, de satan, alsnog rechten op ons kunnen laten gelden. Een voorbeeld: stel dat iemand een vriend een flinke schuld kwijtscheldt. En stel dat hij een paar jaar later zelf in geldnood komt en dat geld nodig heeft. Dan zou hij het toch terug kunnen vragen en dan zou zijn vriend nog in de schuld staan. Dat zou kunnen, omdat het niet met recht is gebeurd, maar alleen uit liefde. Maar wij zijn zowel uit liefde als door recht verlost. Daarom ligt onze verlossing zo vast. U kunt in Jesaja 9:6 lezen over de Messias. Daar staat ook dat God ons verlost door recht en gerechtigheid. De satan heeft geen recht meer op ons. Onze verlossing is zeker!

Het oordeel

In dit leven word je al geoordeeld, hier ontvang je al vergeving of juist niet; de een gaat na zijn sterven naar God in de hemel en de ander niet. Maar aan het einde van de tijd komt er nóg een oordeel, een oordeel over alle mensen. Op deze vraag zou ik wat langer moeten doorstuderen om daar een zo precies mogelijk beeld van te geven. Wij weten in ieder geval wel uit Openbaring 6, dat Johannes de zielen onder het altaar ziet, die gestorven zijn vanwege het bloed van Christus. Dat zullen martelaren zijn. Daardoor weten wij dat kinderen van God na hun sterven bij de Here komen, en diegenen die niet geloven, niet. Over waar zij dan wel komen, zegt de Bijbel uiteindelijk niet zo veel. Wel is de Bijbel erg duidelijk over de dag waarop Christus terugkomt als de Rechter. Alle doden zullen opstaan, levend voor Hem staan en geoordeeld worden.

Jezus over Zichzelf; de engelen

Het is niet duidelijk waarom de Here Jezus soms spreekt over Zichzelf in de eerste persoon - *Ik ben met u* -, en soms in de derde persoon - bijvoorbeeld *de Zoon des mensen*.

Om daar goed op te kunnen antwoorden, zou ik wat teksten moeten nagaan, waar Jezus in de eerste persoon spreekt en waar Hij het in de derde persoon over Zichzelf heeft. Nu heel kort dit: als Hij het heeft over de Zoon des mensen, zal Hij daarmee duidelijk willen maken, dat Hij echt een mens is. Het kan zijn dat Jezus, ook als Hij daarover spreekt, verwijzen wil naar Daniël 7, waar de Zoon des mensen voor de Oude van dagen komt.

Moeten wij niet meer over de engelen spreken, om daardoor ook God meer eer te geven? Het is goed om veel over de engelen te spreken. De engelen zijn er als serafs en cherubijnen. Zij zijn Gods dienaren en de heerscharen van God, die de macht van God vormgeven en uitbeelden. Ook daarin kunnen wij zien hoe groot God is. Daarnaast moeten we niet vergeten dat ze - maar - dienaren zijn.

Oorsprong van het kwaad

De moeilijkste vraag van deze dag is wel, hoe er in het paradijs, waar zoveel harmonie was, waar alles goed en zonder zonde was, disharmonie kon komen. En daarachter ook de vraag, hoe het mogelijk was dat er een satan is gekomen. Hoe kon God dat toelaten?

Dit is zo'n vraag die valt onder de raadsels waarover we in 1 Korintiërs 13 lezen. De Bijbel geeft ons niet veel informatie over wanneer precies de satan gevallen is, en hoe de strijd die er blijkbaar in de hemel was, geweest is. Op een enkele plaats lezen we daar iets over (bijv. Jud.:6). Dit is ook een van de moeilijkste vragen in de theologie: waar komt het kwaad vandaan? Veel theologen hebben zich erover gebogen, er zijn ook allerlei antwoorden op gegeven.

Ik wil er nu dit over zeggen: wanneer je de vraag over de oorsprong van het kwaad wilt beantwoorden, is de neiging groot dat je met het geven van een verklaring voor het kwaad jezelf gaat rechtvaardigen. Door dat kwaad ergens te plaatsen, plaats je het buiten jezelf. Dan kun je zomaar gaan praten over *het* kwaad, waar je niet zoveel mee te maken hebt of wilt hebben en je gaat als het ware jezelf rechtvaardigen. Denk aan Adam en Eva in het paradijs. Als ze in zonde gevallen zijn, komt de Here naar ze toe. Eerst vraagt Hij aan Adam: "Adam, waarom heb jij gezondigd?" Maar Adam schuift de schuld door naar zijn vrouw. "Eva, waarom heb jij van de boom gegeten?" En Eva schuift de schuld netjes door naar de slang. Dan volgt de straf. De vraag naar het kwaad kan dus zomaar een verkeerde vraag zijn, waardoor je jezelf wilt

verontschuldigen en rechtvaardigen.

Misschien kun je zelfs zeggen, al moet je niet te veel willen verklaren, dat het ook voor God een vraag is. Ik bedoel dit: als in het boek Jeremia de Here constateert dat zijn volk tegen Hem gezondigd heeft, is Hij daar erg verdrietig over. Hij zegt dan: "Hoe kunnen jullie Mij nu verlaten? Ik heb jullie zoveel goeds gegeven. Ik gaf jullie een land, ik gaf jullie vergeving, ik gaf jullie een tempel, ik gaf jullie een toekomst, ik gaf jullie leven. Hoe hebben jullie Mij kunnen verlaten? Hoe hebben jullie kunnen zondigen?" Ook zegt Hij: "Zal een bruid haar tooi vergeten, als ze trouwen gaat? Nee natuurlijk niet. Ze maakt zich op haar trouwdag mooi voor haar bruidegom. En toch hebben jullie Mij vergeten!" Met andere woorden, in zekere zin is het ook voor God de grote vraag: hoe kan het, dat mensen zondigen, dat mensen Mij verdriet doen en zonder Mij willen leven?

Door al te zeer in te gaan op de vraag waar het kwaad vandaan komt, is de kans groot dat we het kwaad buiten onszelf zetten. We moeten eerst naar onszelf kijken. Hoe komt het dat wij zélf zondigen en verkeerde dingen doen? Daar begint de vraag en daar begint ook het antwoord.

Ongelovig publiek

Hoe zou uw verhaal geweest zijn als er in plaats van gelovige, allemaal ongelovige mensen in de zaal hadden gezeten? Weer zo'n moeilijke vraag!

Eerst denk ik aan het melk- en vastevoedselverhaal uit de Bijbel. Het is natuurlijk een heel verschil of je voor kinderen van God spreekt. Die zijn toe aan vast voedsel. Tegen hen zeg je, omdat je veel bekend veronderstelt, andere dingen, of met een andere toon, dan tegen mensen die niet geloven. Voor hen begin je vanuit de wereld om hen heen, hun eigen leefwereld, de schepping van de wereld en de Schepper ervan. Dan praat je over wat zij ervaren en herkennen en vandaaruit verder over God, dat Hij bestaat, de gebrokenheid in de wereld. Zo wijs je op Hem die die breuk weer helen wil.

Ik merk het in Gent ook heel sterk, dat het steeds een uitdaging is, om mensen die van huis uit niet geloven en weinig van de Bijbel weten, het Evangelie bekend te maken. Bij mensen met een gelovige achtergrond, ook als ze rooms-katholiek zijn, heb je een referentiekader. Dan kun je verder gaan bouwen. Maar bij mensen die niet geloven, moet je vaak eerst allerlei denkbeelden afbreken. Het is moeilijk dat op een positieve manier te doen, maar dat moet wel. Dat is een teer proces, waarin je onderscheid moet maken tussen de persoon en wat hij denkt of gelooft.

Verdriet

Hoe ga je om met mensen die het Lam niet willen volgen, met name wanneer het mensen zijn van wie je veel houdt, bijvoorbeeld je kinderen? Hoe ga je om met je verdriet om kinderen die een andere weg kiezen dan jij ze altijd hebt voorgeleefd? Dat verdriet is er. Mag dat verdriet je blijdschap verduisteren?

Er kunnen in het leven dingen zo vol verdriet zijn, dat de stralen van de zon erdoor gebroken worden. Ik geloof niet zozeer in het wees-maar-altijd-blij-evangelie, of het het-wordt-altijd-goed-als-je-maar-gelooft-evangelie. Wij kunnen in dit leven soms veel meemaken wat ons diep raakt en verwondt. We weten wel over de blijdschap, maar we voelen die blijdschap niet altijd. Ons gevoelsleven wordt zo verduisterd, dat we niet blij kunnen zijn.

In Matteüs 18 staat dat er feest is in de hemel, wanneer mensen zich tot God bekeren. Ik denk dat het omgekeerde ook zo is. Ik denk dat God ook verdriet heeft over onze kinderen, over mensen die zich niet willen bekeren. Dat God het ook vreselijk vindt dat mensen tegen Hem kiezen.

Maar we moeten daar wel mee naar God toe blijven gaan. We moeten ook het vertrouwen in Hem blijven houden, dat wat Hij doet, goed is. En dat Hij over alle dingen regeert. Hij is de God van het universum, die veel meer overziet dan wij. Hij kent ook de processen in de harten van de mensen om ons heen veel beter dan wij zelf. Wij mogen instrument blijven: we mogen blijven bidden en we mogen blijven spreken, ook met onze eigen kinderen, op een goede manier, vol liefde. Om zo tot het einde toe de liefde van God te blijven uitstralen.

Lam én Leeuw

In het thema van deze bondsdag draait het vooral om Christus als het Lam, het Lam van God. Maar in Openbaring wordt Hij ook de Leeuw uit de stam van Juda genoemd. Hij is niet alleen een Lam dat voor ons geslacht is, maar Hij is ook een Leeuw. Daaruit blijkt zijn kracht. Hij is niet iemand die alleen maar slachtoffer is, en zwak lijkt, maar Hij is de Koning. Je kunt zeggen: Hij is voor de gelovigen een Lam, én een Leeuw die ze beschermt. Maar de ongelovigen komen Hem in zijn kracht tegen, als een Leeuw die niet met zich laat spotten. Hij overziet de situatie en Hij beschermt ons.